

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**
Allmänna avdelningen

DOM
2009-11-27
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
20535-09
Enhet 13

SÖKANDE

Skanska Sverige AB, 556033-9086
169 83 Solna

Ombud: Bolagsjuristen Ann-Marie Hedbeck
Skanska Sverige AB, juridik
169 83 Solna

KONKURRENS	
2009-11-30	
Avd	
Om	
Doss	Aktbil

MOTPART

Stockhome Fastighetsförvaltning AB, 556564-2633
Box 10026
121 26 Stockholm

Ombud: Stadsadvokaten Birgitta Lindå
Stockhome Fastighetsförvaltning AB
Box 10026
121 26 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

Länsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Länsrättens interimistiska beslut den 9 oktober 2009 att upphandling-
en tills vidare inte får avslutas upphör därmed att gälla.

Dok.Id 468746

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Stockhome Fastighetsförvaltning AB (Stockhome) har genomfört en upphandling av totalentreprenad avseende uppförande av en arena benämnd Stockholmsarenan. Upphandlingen har genomförts som ett selektivt förfarande enligt 4 kap. 1 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling i två steg, (1) Kvalificering av entreprenörer, och (2) Anbudsfas.

Enligt tilldelningsbeslut, daterat den 29 september 2009, meddelade Stockhome att anta anbudet från Peab Sverige AB (Peab).

Skanska Sverige AB (Skanska) yrkar i första hand att Stockhomes upphandling får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att Peabs anbud utesluts vid anbudsprövningen och att Stockhome därefter gör en ny utvärdering av kvalificerade anbud. I andra hand yrkar Skanska att upphandlingen ska göras om.

Stockhome bestrider Skanskas yrkande.

Länsrätten har den 9 oktober 2009 interimistiskt förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

I beslut den 16 oktober 2009 har länsrätten avslagit Stockhomes yrkande om att länsrätten ska upphäva det interimistiska beslutet.

GRUNDER

Skanska Sverige AB (Skanska) anför, som talan slutligen bestämts, i huvudsak följande till stöd för sin talan. Enligt ansökningsinbjudan avseende Stockholmsarenan ska anbudssökande entreprenör ha dokumenterade resurser, kompetens och erfarenhet av att organisera, administrera och utföra

uppdraget enligt i anbudsinbjudan ställda krav. Nyckelpersoner i form av bla projektchef och projektledare (eller motsvarande funktioner med andra benämningar) för att leda och samordna arbetena på plats ska redovisas i anbudsansökan. Vidare ska anbudsgivaren i sitt anbud redovisa en övergripande produktionsteknisk strategi för sina åtgärder enligt förfrågningsunderlaget. Anbudsgivaren ska även i anbudet beakta svar som lämnats i frågor och svar. Peabs anbud uppfyller inte ovan nämnda skall-krav. Trots detta har Stockhome tagit upp anbudet till prövning och därefter också tilldelat Peab entreprenaden. För det fall Stockhome inte hade tagit upp Peabs anbud till prövning skulle Skanska ha tilldelats entreprenaden. Genom detta förfarande har Stockhome agerat i strid med de grundläggande EG-rättsliga principerna och LOU kap 1 § 9.

Stockhome anför i huvudsak följande till stöd för sitt bestridande. Bolaget har inte brutit mot någon bestämmelse i lagen om offentlig upphandling (LOU). Förfrågningsunderlaget med däri angivna utvärderingskriterier har varit klart och tydligt. Förutsättningarna för deltagande i upphandlingen har varit lika för samtliga anbudsgivare. Utvärderingen har skett i enlighet med de förutsättningar som anges i förfrågningsunderlaget och bedömningen av anbuderna har skett på lika villkor. Varken utvärderingen eller förfarandet i övrigt har skett i strid med bestämmelserna i 1 kap § 9 LOU eller gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. För det fall brister skulle anses föreligga är dessa inte av sådan art eller omfattning att kraven i LOU åsidosatts. Sökanden har därför inte lidit någon skada.

OMSTÄNDIGHETER

Nyckelpersoner

Skanska anför bla. följande angående punkten nyckelpersoner.

Det är ett skall-krav att anbudsgivarens nyckelpersoner, bla projektchefen, har erfarenhet av att leda och samordna arbetena på plats inom entreprenaden. Var och en av anbudssökande entreprenörers föreslagna nyckelpersoner ska enligt ansökningsinbjudan punkt 9 andra stycket ha för uppgiften relevant erfarenhet av att leda och samordna arbetena på plats inom entreprenaden enligt de ställda kraven. Av den organisation som Peab angett i sitt anbud framgår inte att Peab uppfyller krav på organisationen för att leda och samordna arbetena på plats enligt följande. Kravet att i CV ska redovisas "nyckelpersoner enligt ovan" innebär att nyckelpersonerna givetvis ska ha den uppgift som avses och uppfylla de ställda kraven. Det framgår även tydligt av förfrågningsunderlaget att nyckelpersonernas uppdrag är att samordna och leda arbetena på plats inom entreprenaden.

Stockhome bemöter det som Skanska anför angående nyckelpersoner enligt följande.

Bolaget bestrider sökandens påstående att ansökningsinbjudan innehåller krav på att de av anbudssökandes åberopade nyckelpersoner ska ha erfarenhet av att leda och samordna arbeten på plats inom entreprenaden. Uttrycket "på plats" förekommer endast i ansökningsinbjudan och där endast vid ett tillfälle och då i den framåsyftande texten under punkt 9 i vilken det klargörs vilka uppgifter anbudssökanden ska lämna i sina anbudsansökningar gällande den kommande entreprenaden. Begreppet används däremot inte avseende de krav som ställs på nyckelpersoner och som angivits i denna punkt. Peab har lämnat begärd redovisning och då uppfyllt även detta krav. Det framgår således mycket tydligt av texten i punkt 9 att bolaget inte har ställt krav på att nyckelpersonerna ska ha erfarenhet av att leda och samordna arbeten på plats. Något utrymme för att tolka de i punkten ställda kraven på det sätt som sökanden gör finns därför inte. Som framgår av ingivet CV är sökandens påstående att den föreslagna projektchefen

skulle sakna erfarenhet från ledning av minst 2 projekt under 2001-2008 över 100 MSEK inte korrekt. Det framgår likaså av ingivet CV att sökandens nu gjorda ifrågasättande av att denne har sju års erfarenhet av att ha varit i ansvarig ställning vid ny-, om- eller tillbyggnadsprojekt av större komplexa publika byggnader saknar all grund. Det finns inte angivet i ansökningsinbjudan när i tiden de föreslagna nyckelpersonerna ska ha förvärvat denna erfarenhet.

Att den föreslagna projektchefen idag har titeln regionchef saknar betydelse, eftersom han kommer att vara projektchef för den aktuella entreprenaden. Påståendet att den föreslagna projektchefen har ansvar för så många projekt att han saknar möjlighet att leda och samordna det aktuella projektet på plats tillbakavisas. Det finns inte skäl att ifrågasätta hans möjlighet att klara av uppdraget.

Skanska bemöter det som Stockhome anför angående nyckelpersoner som följer.

Stockhomes egna tolkning att detta endast berör "den kommande entreprenaden" och inte berör de nyckelpersoner som ska redovisas i anbudet och prövas i kvalificeringsfasen saknar helt stöd i föreskrifterna. Baserat på innehållet i ansökningsinbjudan är det uppenbart att det är dessa nyckelpersoner som ska ha för uppgiften relevant erfarenhet. En korrekt bedömning av skall-kraven är därmed att samtliga angivna befattningar, bla projektchef, ska avspeglas i respektive nyckelpersons CV och kompetens och att respektive befattning ska ha relevant erfarenhet för denna uppgift. Som stöd för sin uppfattning anför Stockhome också att uttrycket "på plats" endast förekommer i ansökningsinbjudan och där endast vid ett tillfälle. Hur många gånger ett uttryck förekommer saknar betydelse. Det viktiga är att det uttryckligen förekommer och att det är klart och tydligt vilket gäller

i detta fall. Vidare är det just i ansökningsinbjudan som skall-kravet avseende bla erfarenhet och kompetens har föreskrivits av Stockhome.

Den namngivna projektchefen, som är regionchef på Peab, saknar enligt ingivet CV, för uppgiften som projektchef, relevant erfarenhet från ledning av minst två projekt under 2001-2008 över 100 MSEK. Viss form av erfarenhet av ledning framgår. I egenskap av regionchef har han alltså inte haft ansvar att leda och samordna arbetena på plats inom entreprenaden avseende minst två projekt åren 2001-2008 över minst 100 MSEK. Under åren 2001-2006 var han inköpschef på annat företag och i denna roll inte heller ansvarig för ledning av entreprenader på plats. Angående kravet på nyckelpersoner om att "ha 7 års erfarenhet av att ha varit i ansvarig ställning vid ny, om- eller tillbyggnadsprojekt av större komplexa publika byggnader" kan för Peabs projektchef ifrågasättas om angiven erfarenhet i dennes CV är relevant för detta uppdrag. Dennes erfarenhet av att leda och samordna projekt på plats, som arbetschef och platschef, avser enligt CV tiden åren 1986-1992.

Övergripande strategi

Skanska anför bla. följande angående punkten övergripande strategi.

Anbudsgivaren ska i sitt anbud redovisa en övergripande produktionsteknisk strategi för sina åtgärder, enligt förfrågningsunderlaget kod AFD.2. I frågor och svar för Stockholmsarenan, Fråga 9, har detta krav av Stockhome preciserats till att avse en övergripande strategi hur entreprenören tar tillvara huvudmomenten i projektet som visar att entreprenören har en känsla för projektet, exempelvis hur entreprenören tar in material till arbetsområde och hur hänsyn till kringliggande område tas och en övergripande APD plan. Entreprenören behöver inte gå in i skedesplaner.

Peabs redovisning under AFD.2 i anbudsformulär uppfyller inte kravet på att övergripande beskriva hur entreprenören tillvaratar huvudmomenten i projektet. Syftet med att efterfråga en redovisning av hur huvudmoment ska hanteras är att visa att entreprenören har en insikt i hur projektet ska genomföras. För att redovisa detta måste, såsom vedertaget i branschen, viktiga moment och milstolpar för projektet beskrivas, exempelvis hur systemhandlingsskedet ska bedrivas för att säkerställa riktpriiset, hur risker, hållbarhet, miljöfrågor och logistik hanteras, samt hur produktion av kritiska moment såsom stålstomme, betongstomme, och Arenavägen hanteras. Peabs redovisning under kod AFD.2 i anbudsformuläret redovisar endast trafikföring, transporter och information, dvs., det som i Fråga 9 anges som exempel på ingående delar.

Stockhome anför i denna del bl.a.

Sökanden påstår att den redovisning som Peab gjort i sitt anbud inte uppfyller de i punkten AFD.2 ställda kraven. Som stöd för detta hänvisar sökanden till vad som enligt sökandens uppfattning ska framgå av den redovisning som krävs i punkt AFD.2 och hänvisar till att denna uppfattning stämmer med vad som är vedertaget i branschen.

Sökanden har i sitt anbud även tagit med stora delar av den plan som, enligt andra stycket i punkt AFD.2 ska (här åsyftas texten som börjar med meningen ”Entreprenören ska snarast efter avtalstecknande utifrån förlaga till plan för samverkan upprätta en plan för samverkan som ska beskriva Entreprenörens övergripande strategi för entreprenadens genomförande.” Länsrättens anm.) upprättas efter avtalstecknande. Peab har redovisat en strategi och bifogat en APD-plan i enlighet med de krav som ställs i AFD.2 första stycket. Sökandens påstående att Peab inte uppfyller ställda krav är således inte korrekt.

Sökanden har även åberopat en definition av begreppet "Genomförandebeskrivning" till stöd för sitt påstående att Peab inte uppfyller ställda krav. Denna definition avser, som också framgår av den av sökanden bifogade ordlistan, en beskrivning av ett dokument som tas fram i planprocessen vid upprättandet av förslag till detaljplan. Den åberopade definitionen avser således ett helt annat dokument än det som efterfrågas. Det ska framhållas att begreppet "Genomförandebeskrivning", som sökanden använder, inte förekommer på något ställe i förfrågningsunderlaget.

Sökandens påståenden stämmer inte med vad som anges i de i AFD.2 upptagna kraven. I AFD.2 framgår att den produktionstekniska strategin ska vara *övergripande och avse minimering av störningar för grannar och angränsande verksamheter* och detta har också förtydligats i fråga 9 som framgår ovan. Det framgår under punkten AFD. 133 i AF att verksamheterna i kringliggande fastigheter kommer att vara i "full drift" under hela tiden för entreprenaden och att hänsyn måste tas till dessa verksamheter så att störningarna kan minimeras. De flesta uppgifter som sökanden anser ska redovisas under genomförandebeskrivningen täcks in av andra punkter i förfrågningsunderlagets AF-del. Exempelvis regleras miljö- och kvalitetsplaner i AFC.2232 och i AFD.2233, frågor om arbetsmiljö i AFD.3641 och huvudtidplan i AFD.41. Förutsättningar avseende riktpris och ekonomi regleras också i bl.a. AFD.6 11. Peab har således uppfyllt det ställda skalkravet avseende övergripande produktionsteknisk strategi för sina åtgärder så att dessa kan genomföras för att minimera störningar för grannar och angränsande verksamheter.

Skanska anför:

Stockhomes slutsats i fråga om genomförandebeskrivning är att Peab i sitt anbud har redovisat en produktionsteknisk strategi och bifogat en APD-plan och att Peab därför uppfyller de ställda kraven. Det Skanska har invänt mot bemöts dock inte, dvs att Peab inte har redovisat en övergripande

strategi om hur entreprenören tar tillvara huvudmomenten i projektet. Det som Skanska ifrågasätter är att Peab inte redovisat hur huvudmomenten ska hanteras för att visa att entreprenören har en insikt i hur projektet ska genomföras. Under AFD.2 andra stycket (den kursiva texten avses) anges uttryckligen att det som avses är följande.

”Beskrivning av entreprenörens övergripande strategi för entreprenadens genomförande.”

Utöver detta ställde krav bortser Stockhome från de ytterligare krav och preciseringar och AFD.2 som framgår av Fråga 9 angående vad som förväntas av denna beskrivning. Vidare har Stockhome påstått att det Skanska anser ska finnas i den övergripande strategin, genomförandebeskrivningen, redan täcks in av de administrativa föreskrifterna (AF). Åberopade punkter i AF saknar relevans för innehållet i beskrivningen, de anger enbart vilka krav som gäller och innebär inte någon redovisning av hur huvudmomenten ska hanteras. AFD.2232 och 2233 anger krav för kvalitets och miljöplan efter kontraktsskrivande. AFD.3641 anger att entreprenören ansvarar för arbetsmiljö. AFD.41 anger krav för huvudtidplan. AFD. 611 anger krav för ersättning vid ÄTA-arbeten.

Stockhome refererar i yttrandet till plan för samverkan, enligt AFD.2 tredje stycket vilket är ett helt annat dokument. Förlaga till sådan plan för samverkan ingick dessutom i förfrågningsunderlaget. Entreprenörens skyldighet att ta fram plan för samverkan utifrån förlagan fråntar inte innebörden av skall-kravet på övergripande strategi som ska anges i anbudet, vilket är klart och tydligt föreskrivet. Fråga 9 är Stockhomes uttryckliga förtydligande i fråga om vad Stockhome krävt i form av övergripande strategi i anbudet. I svaret klargörs även att entreprenören inte behöver gå in i skedesplanen. Avsikten torde vara att det sistnämnda skulle hanteras i ex. plan för samverkan.

Beakta svar som lämnats i "Frågor och svar":

Skanska anför bla. följande.

Under anbudstiden skedde omfattande ändringar och tillägg till förfrågningsunderlaget i form av frågor och svar som Stockholm via Opic meddelade anbudsgivarna. Totalt 116 frågor och svar meddelades. Stockhome lät den 25 augusti 2009 meddela att anbudsgivarna skulle beakta svar som lämnats i "Frågor och svar". Av Peabs anbud kan dock inte utläsas att "Frågor och svar" är beaktade. I anbudsformuläret, i vilket Peab bekräftat villkoren (AFB.5), framgår endast att förfrågningsunderlaget avses, inte de kompletteringar och förtydliganden som skett under anbudstiden. Anbudsbrev eller annan skrivning från Peab avseende Stockholmsarenan med text om detta, saknas helt. Detta kan även leda till att Peab, under genomförandet, avtalsmässigt kan göra gällande att viss omfattning inte ingår i Peabs åtagande.

Stockhome har som stöd åberopat Fråga 94, vilket tydliggör den osäkerhet som råder. I Fråga 94 anges bla att kontraktshandlingarna består av förfrågningsunderlaget (kontrakt och AF) inklusive förekommande förtydliganden och kompletteringar under anbudstiden. I en entreprenad är dock begreppet "kontraktshandlingar" relevant först efter det att kontrakt har tecknats. Denna fråga saknar därmed betydelse i anbudsskedet. Enligt definition i allmänna bestämmelser ABT 06 avses i kontraktshandlingar "kontraktet jämte handlingar som är fogade till detta eller som i någon av dessa är angivna som gällande för kontraktsarbetena". I anbudsskedet gäller således inte kontraktshandlingarna. Notera att även i det kontrakt som Peab bifogat sitt anbud saknas förtydliganden och kompletteringar under anbudstiden under kontraktshandlingarna.

Stockhome bemöter det som Skanska anför angående frågor och svar:

Det framgår mycket tydligt att förtydliganden och kompletteringar ska beaktas. Detta framgår inte endast av fråga 94 utan i fråga 110 i frågor och svar klargörs ånyo för anbudsgivarna att frågor och svar kommer att ingå som en kontraktshandling. Även genom meddelande till anbudsgivarna daterat 2009-08-25 ombads dessa att i sina anbud beakta de förtydliganden och kompletteringar som gjorts genom frågor och svar under anbudstiden. I AFB.22 i AF "Förteckning över förfrågningsunderlag" sägs vidare att förteckning över förfrågningsunderlag och deras inbördes ordning framgår av "Förlaga till totalentreprenadkontrakt § 1". Av § 1 punkt 2 i förlagan framgår att AF daterade 2009-06-01, inklusive förekommande kompletteringar, utgör en del av förlagan till kontrakt och således är en del av utskickat förfrågningsunderlag. De kompletteringar som har tillkommit är de som upptagits i "Frågor och Svar". Att kompletterande uppgifter är bindande framgår också av AFB.23 i AF; bl. a. i sista stycket som har följande lydelse:

"Endast skriftlig kompletterande uppgift lämnad av beställaren eller dess kontaktperson under anbudstiden är bindande för både beställare och anbudsgivare. Skriftlig kompletterande uppgift delges samtidigt alla anbudsgivare."

Peabs anbudsformulär har under rubriken AFB.5 undertecknats av behörig företrädare varvid samtliga villkor i förfrågningsunderlaget inklusive förekommande kompletteringar under anbudstiden godkänts. Av AFB.23 framgår vidare att anbudsgivande företag är skyldigt att själv kontrollera att denne tagit del av förtydliganden och kompletteringar. Bolaget har vid flertalet tillfällen påpekat för anbudsgivarna att frågor och svar kommer att ingå som en kontraktshandling. Peab har inte gjort några som helst reservationer mot frågor och svar i sitt anbud. Peabs anbud uppfyller därmed ställda krav.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 1 § första stycket LOU anges att en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

Nyckelpersoner

Stockhomes upphandling har genomförts i två steg i form av ett selektivt förfarande. I det första steget ska intresserade entreprenörer redovisa att entreprenören har de kvalifikationer som krävs för uppdraget. Vid kvalificeringen av anbudssökande ska dessa fylla i de uppgifter som efterfrågas i förlaga för anbudsansökan. Bekräftelse av att ställda skall-krav uppfylls lämnas genom ett kryss i rutan. Samtliga skall-krav ska vara uppfyllda för att de sökande ska kunna bjudas in att lämna anbud. I punkt 9 i ansökningsinbjudan under rubriken "Företagskrav, kompetens och erfarenhet" har bolaget ställt bl.a. följande krav.

"Anbudssökande entreprenör skall ha dokumenterade resurser, kompetens och erfarenhet att organisera, administrera och utföra uppdraget enligt anbudsinbjudans ställda krav.

Var och en av anbudssökande entreprenörers föreslagna nyckelpersoner skall ha för uppgiften relevant utbildning och erfarenhet från ledning av minst 2 bygg- eller anläggningsprojekt under perioden 2001-2008 med vardera en ekonomisk omfattning om minst 100 M kr.

Var och en av dessa personer skall vidare ha minst 7 års erfarenhet av att ha varit i ansvarig ställning vid ny-, om- eller tillbyggnadsprojekt av större komplexa publika byggnader, samt inneha erforderliga behörigheter för arbetenas genomförande.”

I samma punkt i ansökningsinbjudan framgår även följande.

“Anbudsansökan skall innehålla:

Redovisning av vilka nyckelpersoner i form av projektchef, projektledare, projekteringsledare, installationsledare, ekonomiansvarig, inköpsansvarig, (eller motsvarande funktion med annan benämning) för att leda och samordna arbetena på plats inom entreprenaden, som anbudssökande entreprenör avser att använda.

Curriculum Vitae för erbjudna nyckelpersoner enligt ovan som visar teoretisk utbildning, anställningstid, yrkeserfarenhet samt förteckning över 2 uppdrag enligt ovan av motsvarande komplexitet och vardera med en ekonomisk omfattning om minst 100 M kr som utförts under perioden 2001-2008.”

Övergripande strategi

I det andra steget inbjuds de entreprenörer som valts ut i kvalificeringsförfarande att lämna anbud. Dessa entreprenörer får ett skriftligt förfrågningsunderlag innehållande de förutsättningar och krav som gäller för åtagandet. I AF, under punkt AFD.2, anges följande.

“Entreprenören skall i sitt anbud redovisa en övergripande produktions-teknisk strategi för sina åtgärder så att dessa kan genomföras för att minimera störningar för grannar och angränsande verksamheter.

*-Beskrivning av Entreprenörens övergripande strategi för
entreprenadens genomförande.*

*Entreprenören ska snarast efter avtalstecknande utifrån förlaga till plan
för samverkan upprätta en plan för samverkan som skall beskriva entre-
prenörens övergripande strategi för entreprenadens genomförande. Denna
plan skall godkännas av Beställaren och undertecknas av parterna. I sam-
band med övergång till nytt skede skall planen ses över och revideras efter
skriftlig överenskommelse med beställaren.”*

Den övergripande produktionstekniska strategin har förtydligats i fråga 9 i
frågor och svar.

*“Fråga: AFD. 2. Vad förväntas avseende övergripande strategi för entre-
prenadens genomförande?*

*Svar: En övergripande strategi om hur entreprenören tar tillvara huvud-
momenten i projektet som visar att entreprenören har en känsla för hur
projektet ska hanteras. Exempelvis hur entreprenören tar in material till
arbetsområde och hur hänsyn till kringliggande område tas. En över-
gripande APD-plan. Entreprenören behöver inte gå in i skedesplanen.”*

Frågor och svar

Under punkt AFB.5 i AF anges bl.a. följande.

*“Bekräftelse på att samtliga krav på entreprenaden uppfylls och att samt-
liga villkor i detta förfrågningsunderlag inklusive de kommersiella villko-
ren/totalentreprenad kontraktet godkänns genom en behörig företrädares
underskrift.”*

I AFB. 23 i förfrågningsunderlaget med rubriken ”Kompletterande för-
frågningsunderlag” anges bl.a. följande.

“Anbudsgivande företag är skyldigt att själv kontrollera att denne tagit del av samtliga eventuella förtydliganden eller kompletteringar innan anbud lämnas.”

I fråga 94 i frågor och svar framgår bl.a. följande.

“Kontraktshandlingarna består av följande handlingar som vid motstridiga uppgifter gäller i följande ordning med avsteg från kapitel 1 § 3 i ABT 06.

- 1. Detta kontrakt (i förfrågningsunderlaget 2009-06-01 benämnd “Förlaga till totalentreprenadkontrakt) inklusive förekommande förtydliganden och kompletteringar under anbudstiden.*
- 2. Administrativa föreskrifter med bilagor 2009-06-01 och förekommande kompletteringar under anbudstiden.”*

I fråga 110 i frågor och svar framgår bl.a. följande.

Frågor/svar är en del av förfrågningsunderlaget och kommer ingå som kontraktshandling. Någon revidering av AF-delen kommer inte att distribueras under anbudstiden.

Anbudsgivarna ombads genom meddelande daterat 2009-08-25 att i sina anbud beakta de förtydliganden och kompletteringar som gjorts genom frågor och svar under anbudstiden.

Länsrättens bedömning

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Av principen om likabehandling av leverantörer följer att samtliga anbud ska vara i överensstämmelse med bestämmelserna i förfrågningsunderlaget för att säkra möjligheten till en objektiv jämförelse av anbudena. Likabehandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudsgivare behandlas

lika i alla skeden av anbuds-förfarandet. Länsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av vad som framförts av sökanden i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 2 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs även att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Den upphandlande myndigheten ska i förfrågningsunderlaget ange tydligt vilka krav som måste vara uppfyllda för att ett anbud ska kunna antas. De krav som ställs i kvalificeringsfasen är inte möjliga att uppfylla i lägre eller högre grad utan är av den arten att de endast kan uppfyllas helt eller inte alls, därav benämningen skall-krav. Uppfyller ett anbud inte ett eller flera skall-krav ska anbudet förkastas. För det fall att en upphandlande myndighet skulle ta upp ett anbud till prövning som inte uppfyller ett eller flera skall-krav skulle detta innebära en särbehandling av anbudsgivarna.

Länsrätten har i detta mål att pröva om det på grundval av vad bolaget anfört om uppfyllandet av skall-kraven finns anledning att besluta om ingripande enligt LOU. Fråga i målet är huruvida Peabs anbud uppfyller dels kravet på kompetens och erfarenhet hos nyckelpersoner dels kraven på övergripande strategi i förfrågningsunderlaget. Fråga i målet är även huruvida Peab i sitt anbud klargjort att frågor och svar i förfrågningsunderlaget har beaktats.

Nyckelpersoner

Det är ostridigt i målet att nyckelpersonerna ska ha för uppgiften relevant erfarenhet. Däremot råder delade meningar huruvida nyckelpersonerna ska ha erfarenhet av att leda och samordna arbetet *på plats* (länsrättens kursivering) inom entreprenaden. Länsrätten finner att det inte framgår av förfrågningsunderlaget att anbudsgivarens nyckelpersoner ska ha erfarenhet att leda och samordna arbetena *på plats* inom entreprenaden. Formulering *på plats* har endast använts i samband med skrivelsen om den kommande

entreprenaden. Något utrymme för att tolka de under punkt 9 i ansökningsinbjudan ställda kraven på det sätt som Skanska gör finns således inte. Det får anses visat av ingivet CV gällande den föreslagne projektchefen att denne har dels relevant utbildning och erfarenhet från ledning av minst två projekt under 2001-2008 med vardera en ekonomisk omfattning över 100 miljoner kronor, dels sju års erfarenhet av att ha varit i ansvarig ställning vid ny-, om- eller tillbyggnadsprojekt av större komplexa publika byggnader. Skall-kravet i denna del får därmed anses uppfyllt.

Övergripande strategi

Enligt AFD.2 ska den produktionstekniska strategin vara övergripande och avse en minimering av störningar för grannar och angränsande verksamheter. Ett förtydligande har gjorts i fråga 9 där det framgår att strategin ska visa att entreprenören har en känsla för projektet. Ett exempel har gjorts för att förtydliga detta ytterligare. Utrymme för att läsa in mer än vad som framgår av den information som lämnats i AFD.2 och fråga 9 finns således inte. Peab har redovisat en produktionsteknisk strategi och en APD-plan för att visa att entreprenören har en känsla för projektet. Kravet på produktionsteknisk strategi får därmed anses uppfyllt

Frågor och svar

I AFB. 23 i förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivaren är skyldig att själv kontrollera att denne tagit del av samtliga eventuella förtydliganden eller kompletteringar innan anbud lämnas. Fråga 110 bekräftar att frågor och svar är en del av förfrågningsunderlaget och kommer att ingå som kontraktshandling. Länsrätten finner att Peab, genom att underteckna AFB5. i anbudsföreläret, får anses ha beaktat de frågor och svar, som således ingår i förfrågningsunderlaget.

Länsrätten finner sammanfattningsvis, att vad Skanska anfört inte utgör sådana omständigheter som innebär att Stockhome vid nu aktuell upphand-

ling har åsidosatt de krav som uppställs i 1 kap. 9 § LOU. Vad Skanska har anfört innebär inte heller att upphandlingen strider mot EG-rätten eller mot någon annan bestämmelse i LOU. Grund för åtgärd enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU finns därmed inte. Skanskas ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Madeleine Benndorf
Rådman

Föredragande har varit Charlotta Aggevall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

